

MTA TK Gyerekesély-kutató Csoport

TÁMOP 5.2.1-11/1

Kisteleki kistérség

A kistérségben élő gyermekek, fiatalok és családjaik helyzetének, igényeinek és szükségleteinek felmérése 2012.

**MTA TK
Budapest
2012.**

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

1. A szükségletfelmérés módszere

Az adatfelvétel a kistérségben élő gyermekes családok reprezentatív mintáján készült 2012. januárjában¹. A mintaválasztást az MTA Társadalomkutató Központ végezte 2011 őszén. Mivel a kistérség háztartásai közigazgatási szempontból mindössze hat településhez tartoznak, ezért a kérdezés a kistérség minden településére (Kistelek, Baks, Balástya, Csengele, Ópusztaszer, Pusztaszer) kiterjedt.

A vizsgálati minta

A népesség-nyilvántartás adataiból gyerekszám szerinti rétegzett valószínűségi mintát választottunk. Mivel a gyermekes háztartások nagy része a kistérségi központban él, ezért a mintaválasztás során Kisteleken 10%-os, a községekben 25%-os merítéssel dolgoztunk, amiből súlyozással egy 20%-os reprezentatív mintát alakítottunk ki az adatok elemzéséhez.

1. tábla: A kistérség vizsgált településein élő gyermekes háztartások száma összesen és a súlyozott vizsgálati mintában (db)

	Populáció				Minta			
	egy	két	3 és több	Össz.	egy	két	3 és több	Össz.
	gyermekes háztartások				gyermekes háztartások			
Kistelek	391	214	78	683	75	41	15	131
Baks	116	70	53	239	22	14	10	46
Balástya	184	123	39	346	35	24	8	67
Csengele	97	74	21	192	19	14	4	37
Ópusztaszer	107	53	36	196	21	10	7	38
Pusztaszer	72	47	15	134	14	9	3	26
Összesen	967	581	242	1790	186	112	47	345

¹ Az adatfelvételt a Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulása TÁMOP-5.2.3/09/1-2009-0001 programban résztvevő munkatársai készítették.

A kutatás kérdőíve

Az adatfelvétel során a mintába került családokban egy háztartási kérdőív alapján információkat gyűjtöttünk a háztartásban élő személyek neméről, életkoráról, iskolázottságáról, gazdasági aktivitásáról, a család szerkezetéről, jövedelmi viszonyaikról, segélyekhez, támogatásokhoz való hozzáférésükről, lakáshelyzetükről, esetleges díjhátralékaikról, ezen kívül a háztartásban élő minden gyermekről külön kérdőívet vettünk fel (óvodai, iskolai jellemzők, számítógép használat, gyermek-szükségletek kielégítettsége). A használt kérdőíveket az 1. sz. mellékletben közöljük.

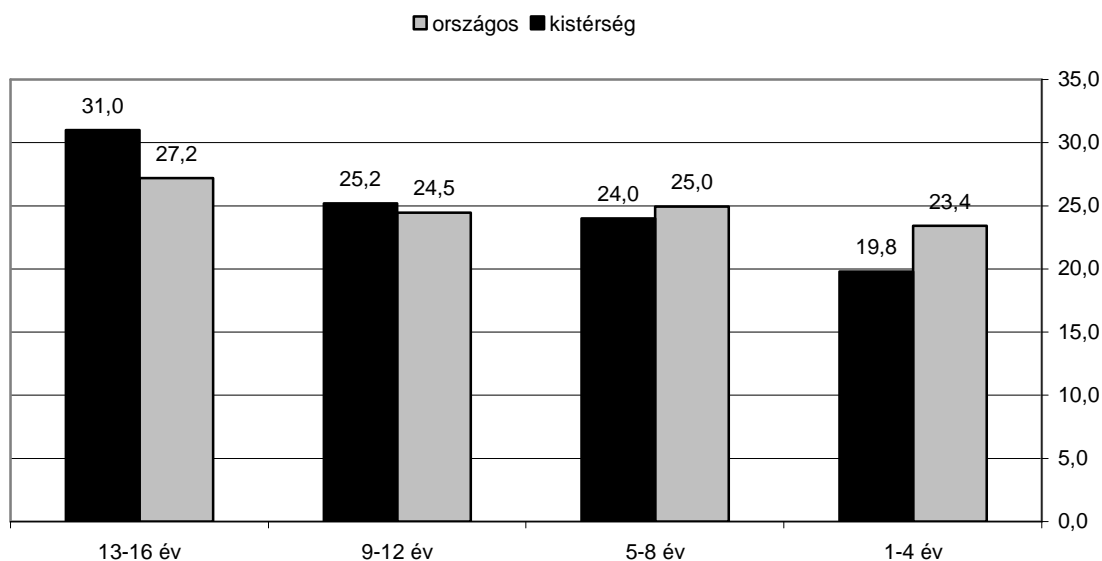
A kutatás kérdőívei csaknem teljes egészében megegyeztek egy egy évvel korábban készült kutatás kérdőívével, amely a gyermekes háztartások országos reprezentatív mintáján került felvételre, így a kistérségre jellemző adatokat össze tudtuk hasonlítani az országos helyzettel (TÁRKI Gyerekmonitor 2010.).

2. Demográfiai jellemzők

A gyermekek életkori megoszlása a kistérségben – az országos trendnél is erőteljesebb – csökkenést mutat (az elemzésből kihagytuk a 2011-ben született gyermekeket, hiszen az adatfelvétel 2011 közepén készült).

Míg országosan a vizsgált két szélső gyermek életkorcsoport számosságában csak 4 százalékpontos különbség van, addig a kistérségi térségben ez különbség 11% (1. ábra). A legalacsonyabb korcsoportban (1-4 évesek) a gyerekek kb. másfélszer kevesebben vannak, mint a legidősebb korcsoportban (13-16 évesek), ami nagyon hangsúlyos gyerekszám csökkenést mutat és vetít előre. Ez a kedvezőtlen demográfiai tendencia a kistérség gyermekintézményeinek fennmaradása szempontjából is negatív következményekkel járhat.

1. ábra: A kistérségben élő gyermekek életkori eloszlása (%)

A csökkenő gyermekszám – főként az 1-4 illetve az 5-8 évesek korosztályokban – elsősorban a kistérség centrumát jelentő Kistelek városában figyelhető meg, a községekben a gyermekek életkori eloszlása kiegyenlítettebb.

A felmérés-sorozatban érintett másik négy kistérséghez képest alacsony a kisteleki kistérségben a roma gyermekek aránya, mindössze 8%, s ez jóval az országos átlag alatt van (16%). Ebből a szempontból tehát homogén a kistérség gyerek-társadalmának etnikai összetétele (2. tábla).²

2. tábla: A roma gyermekek aránya korcsoportonként (%)

	roma	nem roma	összesen
1-4 év	6,9	93,1	100,0
5-8 év	12,8	87,2	100,0
9-12 év	6,9	93,1	100,0
13-16 év	6,3	93,7	100,0
kistérség (1-16 évesek)	8,1	91,9	100,0
országos (0-17 évesek)	15,8	84,2	100,0

² A gyermekek kisebbségi hovatartozását a kérdezettek önbesorolása alapján határoztuk meg.

3. Foglalkoztatottság

A foglalkoztatottság tekintetében a kistérség adatai teljes mértékben leképezik az országos állapotokat, tehát ebben a vonatkozásban a kistérségi térség helyzete átlagosnak mondható. A másik vizsgált négy kistérséghez képest pedig kiemelkedően jónak, hiszen az aktív foglalkoztatottak aránya itt a legmagasabb (53,0%) (3. tábla).

Az országos átlagot követő foglalkoztatottsági adat átlagos munkanélküliségi rátával párosul, a kistérség ebben a vonatkozásban is az országos átlagnak megfelelő eredményt produkálja.

3. tábla: A gyermekes családokban élő aktív korúak(15-64 évesek) gazdasági aktivitása (%)

	kistérség	országos
aktív	53,0	51,9
munkanélküli	10,1	10,1
gyes	8,2	12,2
nyugdíj	6,4	4,4
eltartott	22,3	21,4
összesen	100,0	100
n =	855	2615
munkanélküliségi ráta	16,0	16,3
foglalkoztatottsági ráta	53,0	51,9

Háztartási szinten a foglalkoztatottság fontos indikátora, hogy a háztartásokban mennyi kereső személy van jelen illetve negatív oldalról meghatározva a kérdést: mekkora a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (ahol tehát egyetlen családtagnak sincs rendszeres kereső munkája). A kistérségi térségben ebből a szempontból is viszonylag kedvező a helyzet, hiszen ez az érték 15%, ami 3 százalékponttal jobb az országos adatnál (18%) (4. tábla).

Az itt élők iskolázottsága – amely alapvetően meghatározza a munkaerő-keresletet és kínálatot – bár valamivel alacsonyabb szintű, mint az országos átlag, de magasabb, mint sok más kistérségben, ami hozzájárulhat a vizsgált kistérségekhez képest relatíve kedvezőbb munkaerőpiaci adatokhoz.

A kistérségi térségben a gyermekes családokban élő felnőttek kétharmada középfokú végzettséggel rendelkezik (szakmunkás: 39%, érettségi: 27%), a háztartásfők esetében pedig

ugyanaz az érték 71%, s itt inkább meghatározó – a férfiak magasabb arányából következően – a szakmunkás-végzettségük aránya (szakmunkás: 51%, érettségi: 20%).

4. tábla: A gyermeces családokban élő háztartásfők legmagasabb iskolai végzettsége (%)

	kistérség	országos
0-7 osztály	2,1	2,6
8 általános	17,3	12,6
szakma	51,5	37,8
érettségi	20,3	31,0
felsőfok	8,7	15,8
összesen	100,0	100,0
n =	345	1079

4. Anyagi helyzet

Az országos átlagnak megfelelő foglalkoztatottsági adatok ellenére, a kistérségben élő gyermekes családok jövedelmének átlagos értéke a gyermeket nevelő családok országos jövedelemátlaga alatt marad, annak csak 83%-a. Az általánosabb foglalkoztatottsághoz tehát helyben egy alacsonyabb jövedelmi/bérszínvonal párosul. Az alacsonyabb átlagos jövedelem a szegénységi ráta magasabb fokával is együtt jár: a kistérségben a 0-17 éves gyermekek 45%-a szegénységben él³ (a gyermekszegénység mértéke ennél országosan jóval alacsonyabb, 20%) (5. tábla).

A szegénység esélye a foglalkoztatott nélküli háztartásokban (81%) illetve a roma családok körében (62%) a legnagyobb.

5. tábla: A szegénységben élő gyermekek aránya a 0-17 éves korosztályban (%)

	országos⁴	kistérség
	2010	2012
medián 60%-a alatt (OECD2)	20,3	44,8

A család anyagi helyzetének megítélése, illetve a háztartások jövőbeni várakozásai az anyagi helyzet tekintetében meglehetősen pesszimisták: most a kérdezettek 77%-a szegénynek tartja magát, miközben a 3 évvel ezelőtti helyzetüket ennél jobbnak ítélik meg (válaszaik szerint akkor csak 52%-uk volt szegény). A családok 10%-a reménykedik javulásában, 61%-uk viszont úgy gondolja, hogy helyzetük romlani fog a következő évben.

A foglalkoztatottság tényének természetesen jelentős szerepe van abban, hogy a háztartások milyen anyagi-jövedelmi körülmények között élnek. Azokban a családokban, ahol van foglalkoztatott felnőtt, az átlagos havi jövedelem nagysága másfélszer nagyobb, mint a foglalkoztatott nélküli háztartásokban. Az elhelyezkedni nem tudó, alkalmi- illetve közmunkát végző családok esetében az elérhető átlagos jövedelem alig magasabb, mint ott, ahol a család csak transzfer jövedelmekből él.

³ Az OECD2 skála szerint számított ekvivalens jövedelem mediánjának 60%-ánál alacsonyabb jövedelemből él.

⁴ KSH: A társadalmi kirekesztődés nemzetközi összehasonlítására szolgáló indikátorok, 2010. Statisztikai Tükör VI. évf. 3. sz. 2012. január 18.

A foglalkoztatott nélküli családok jövedelmei elsősorban a családtámogatási rendszerből (GYES, családi pótlék) illetve nyugdíjából (nyugdíj, árvaellátás) tevődnek össze – a segélyek súlya esetükben sem jelentős (6. tábla).

6. tábla: A gyermekes háztartások havi nettó jövedelmének összetétele a háztartás tagjainak munkaerőpiaci helyzete* szerint (%)

	elsődleges munkaerőpiac	alternatív munkaerőpiac	foglalkoztatott nélkül	együtt
rendszeres munka	66	0	0	54
nem rendszeres munka	8	39	8	10
GYES, nyugdíj	9	21	42	14
családi pótlék	14	23	28	17
segélyek	1	14	11	3
egyéb jövedelem	2	2	12	3
összesen	100	100	100	100
100% = (Ft/hó)	166.857	129.368	109.385	155.296
háztartások száma	199	23	45	267

* elsődleges munkaerőpiac: a háztartásban legalább egy személynek rendszeres bejelentett munkája van, illetve vállalkozó / alternatív munkaerőpiac: a háztartásban nincs alkalmazott vagy vállalkozó, de legalább egy fő végez alkalmi- vagy közmunkát / foglalkoztatott nélküli: a családban senkinek sincs munkajövedelme

A segélyek/pénzbeni ellátások közül legtöbben rendszeres gyermekvédelmi támogatásban (39%), illetve lakhatási támogatásban (21%) részesülnek⁵.

Jelentősebbnek mondható még azok aránya, akik gázártámogatást kaptak (18%) vagy munkanélküli (álláskereső) járadékot (16%) (7. tábla).

A pénzbeni ellátások közül az egészségi állapottal kapcsolatos támogatások (fogyatékosági támogatás, ápolási díj) ennél jóval kevesebb embert érintenek (a családok 2-3%-át).

⁵ A segélyekhez való hozzáférés vizsgálatát megnehezíti, hogy a (tartósan) munka nélkül lévők ellátási formái az elmúlt években folyamatosan változtak: az álláskereső járadék, a bérpótló juttatás, a rendszeres szociális segély (vagy a ma már nem létező jövedelempótló, vagy rendelkezésre állási támogatás stb.) az érintettek számára nem elkülönülő segélyeket jelöl. A bérpótló juttatás – amiben a kérdezetek közül sokan részesülnek – szinte a legkevésbé ismert segélyezési forma, erről a válaszadók jelentős számban gondolják, hogy ők rendszeres szociális segélyt – vagy munkanélkülit, RÁT-ot stb. – kapnak, hiszen ezek voltak a korábbi elnevezései a mostanéhoz hasonló ellátásuknak.

7. tábla: Milyen szociális/pénzbeni támogatást kaptak az elmúlt 12 hónapban? (%)

rendszeres gyermekvédelmi támogatás	39
lakásfenntartási támogatás	21
gáz ártámogatás	18
munkanélküli (álláskeresési) járadék	16
rendkívüli segély	11
bérpótló juttatás, (korábban rendelkezésre állási támogatás)	6
rendszeres szociális segély	5
fogyatékosági támogatás	3
időskorúak járadéka	2
ápolási díj	2
más rendszeres segély	1

A természetbeni ellátások közül legtöbben (a családok 44%-a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek (ingyenes étkezés, tankönyv). Élelmiszert illetve tüzelőt a családok egyötöde kapott az elmúlt évben, közgyógyellátásban 12%-uk részesült (8. tábla).

Szociális szolgáltatásokhoz is kb. ehhez hasonló arányban – egyötödnyien, egyhatodnyian - jutottak a családok, a családsegítő illetve a gyermekjóléti szolgálat segítségét a kérdezetek 15%-a vette igénybe, a szociális étkeztetést pedig 18%-nyian.

A fogyatékosokat támogató szolgálathoz, illetve adósságkezeléshez gyakorlatilag senki sem jutott hozzá a családok közül.

8. tábla: Milyen természetbeni ellátásokban részesültek az elmúlt 12 hónapban? (%)

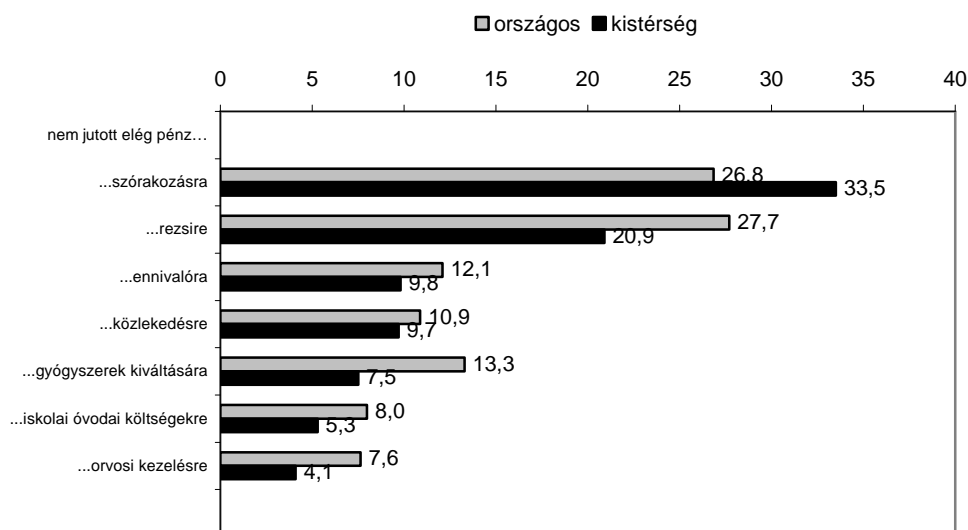
tankönyv, gyerekinézmény térítési díja	44
élelmiszer, tüzelő juttatás	19
szociális étkeztetés	18
családsegítés, gondozás családsegítőtől vagy gyermekjóléti szolgálattól	15
közgyógyellátás	12
fogyatékosokat támogató szolgálat, fogyatékosok nappali intézménye	1
adósságkezelési szolgáltatás	1

A gyermekes családok nagy hányadát érintő szegénység a szükségletek kielégítetlenségének mértékében is megragadható. Az adatok azt mutatják, hogy a megkérdezett családok egyötödének a rezsikifizetésére sem jut már elegendő pénz, s egytizedében pedig az élelem megvásárlása is gyakran gondot okoz.

A kisteleki kistérség lakóinak sajátos szükséglet-hiányát jelenti, hogy a családoknak nincs elegendő pénze szórakozásra-kikapcsolódásra – ez a probléma az országos átlaghoz képest nagyon hangsúlyos a kistérségben (2. ábra).

A családok 69%-a számolt be hóvégi pénzzavarról. Valamennyi megtakarítása pedig csak a háztartások 19%-ának van.

2. ábra: A háztartások néhány alapvető szükségletének kielégítettsége (%)

5. Lakáshelyzet

A bérlakások aránya Magyarországon igen alacsony, a gyermeket nevelő családoknak országosan 93%-a saját tulajdonú lakásban él. A kistérségben ugyanez az arány jelentkezik (93,5%).

Helyben a lakások minősége általában a magyarországi átlagnak felel meg, a – hátrányokat összevontan kezelő - úgynevezett szubstandard lakások aránya megegyezik a gyerekes családok körében országosan mért adattal (12 ill. 12%).

Ha külön-külön vizsgáljuk a lakásminőségi problémákat – vezetékes víz hiánya, fürdőszoba hiánya, stb. – akkor is inkább a hasonlóságok dominálnak, ha az adatokat az országos eredményekkel vetjük össze (9. tábla).

A lakások átlagos minőségi mutatói közül negatív értelemben a WC ellátottságot kell kiemelni – az érték gyengébb, mint az országos átlag -, pozitív oldalon pedig a zsúfoltság hiányát: a lakások zsúfoltsága a térségben jelentősen kisebb, mint az ország más területein.

9. tábla: A gyerekes háztartások lakásainak főbb jellemzői (az összes lakás %-ában)

	országos	kistérség
bérlakás	7,4	7,5
zsúfolt lakás (>2 fő/szoba)	12,3	9,0
nincs fürdőszoba	3,2	5,8
nincs vezetékes víz	2,8	4,2
nincs WC	3,0	9,8
szubstandard lakások aránya ⁶	11,7	12,3

A háztartások nem túl jó anyagi helyzete nem jár azzal a következménnyel, hogy a családok eladósodjanak, erejükhöz mérten a legtöbben megpróbálnak fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. Ez azt eredményezi, hogy a kistérségben élő családok körében az adósságok mértéke alatta marad az országos átlagnak.

⁶ Ahol nincs fürdőszoba és/vagy vezetékes víz és/vagy WC és/vagy konyha.

A legtöbbeknek még a lakás villanyszámlájának kiegyenlítése okoz problémát (11%) (10. tábla). Ez sok esetben már oda is elvezetett, hogy a villanyt ki kellett kapcsolni: az elmúlt három évben ez a családok 8%-ával fordult elő.

10. tábla: Eladósodás mértéke a gyermeces háztartások között (%)

	országos	kistérség
...villanyszámlában	14,7	10,8
...gázszámlában	9,4	8,0
...lakáshitel, áruhitel törlesztésében	9,3	6,0
...víz-, csatornaszámlában	9,1	5,0
...lakbér, közös költségben	7,5	1,5
...egyéb rezsiköltségben	4,6	3,6
tartozás családnak, ismerősnek	9,9	7,3
bolti tartozásuk van	4,8	2,5
egyéb adósságuk van	0,7	3,6

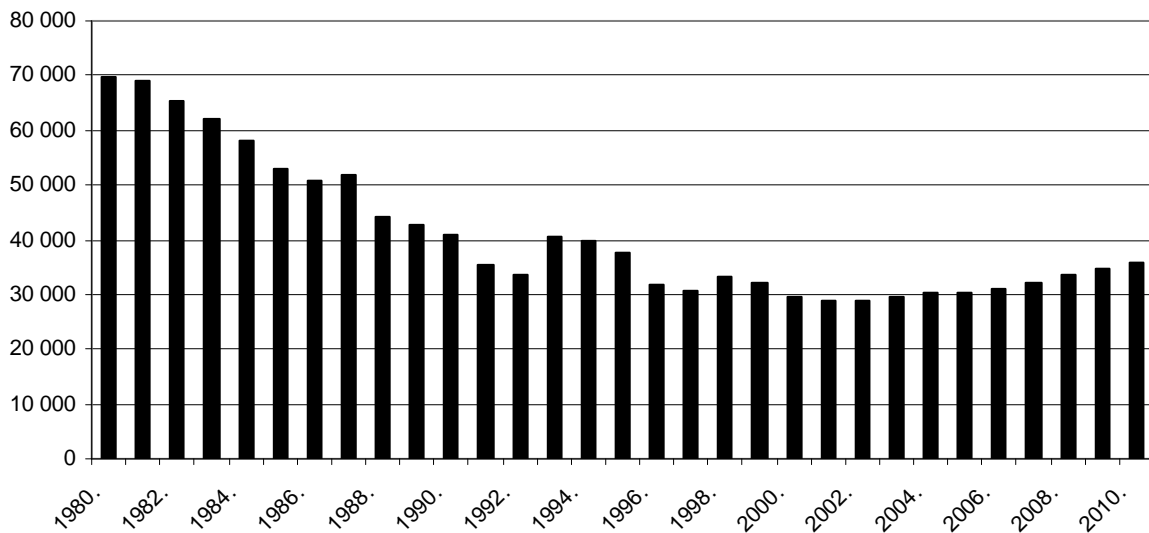
A megkérdezettek 9%-a érzi úgy, hogy – az eladósodás következtében – elveszthetik a jelenlegi lakásukat.

A lakásvesztés veszélyét elsősorban azok érezhetik, akik lakáshiteleik törlesztőrészleteit nem képesek fizetni (a gyermeces családok 6%-a). A jelenleg nagyon hangsúlyos (deviza)hitel probléma elsősorban őket érintheti.

6. Oktatás, nevelés

A 3 évnél fiatalabb gyermekek bölcsődei elhelyezésének lehetőségei a 80-as évek eleje óta folyamatosan csökkennek (3. ábra). 2010-ben Magyarországon 35.782 bölcsődei férőhely állt rendelkezésre, ami a megfelelő korú gyermekek 12%-ának napközbeni ellátására volt elegendő (az EU tagországokban 2010-re a háromévesnél fiatalabb gyermekek legalább 33%-a számára kellene biztosítani napközbeni ellátási lehetőséget). A kistérségben adataink szerint az országos átlagnak megfelelően az érintett korosztály kb. egytizede jár bölcsődébe.

3. ábra: A bölcsődei férőhelyek számának alakulása Magyarországon 1980-2010 között

Forrás: KSH STADAT

Az óvodába járás lehetőségei ennél jelentősen jobbak. Országosan a 3-5 éves korosztály 87%-a jár óvodába, a kistérségben ennél valamivel alacsonyabb arányt regisztráltunk. 65%-nyian jelezték, hogy 3-5 éves gyermekük óvodába jár, s 4%-nyian pedig azt, hogy még bölcsődébe. Valamivel jobb közelítést kapunk, ha retrospektív adatainkat elemezzük: itt a szülő arról nyilatkozik, hogy gyermeke hány éves korban kezdett óvodába járni (11. tábla).

11. tábla: Az óvodakezdés életkora a 3-17 éves gyermekek között (%)

	országos	kistérség
2-3 éves	79,2	82,9
4 éves	12,9	12,0
5 éves	4,3	3,0
6-7 éves	1,2	0,6
nem jár	2,4	1,6
összesen	100,0	100,0

Ezek az adatok azt mutatják, hogy elenyészőnek mondható azon gyermekek aránya, akik 4 éves korukig nem kerülnek be az óvodai ellátórendszerbe (5,2%), s ez az eredmény kedvezőbb, mint a gyermekes országos átlag (7,9%).

A gyermekek iskolakezdésének életkora országosan egyre későbbre tolódik, 1990-ben a 7 évesen iskolába kerülő gyerekek aránya még kb. tíz százalék volt, 2000-re meghaladta a harminc százalékot; mára arányuk (adataink szerint) meghaladja az ötven százalékot. A késői iskolakezdés – főként a tankötelezettség életkorának csökkentése mellett rontja az általános iskola befejezésének esélyeit a hátrányos helyzetű gyermekek esetében. A késői iskolakezdés a kistérségben az országosnak megfelelő arányokat képezi le: a 7 évesen és később iskolába kerülő gyerekek aránya 57%, ami megegyezik az országos főátlaggal.

A 7 évesen és később iskolába kerülő gyerekek 12,4%-a iskolaéretlenség miatt marad tovább az óvodában – ez az arány jelentősen magasabb az országos aránynál, majdnem kétszerese annak. Ugyanakkor ez valóban csak megkésett iskolakezdést jelent, s nem jelez előre valami kórosabb problémát. A gyógypedagógiai oktatásba került tanulók aránya a kistérségben ugyanis alatta marad az országos átlagnak (mindössze 1,7%), igaz az általános iskolai évismétlések száma már magasabb, mint az országos átlag, tehát valamilyen tanulási zavar azért megfigyelhető a gyermekek körében (12. tábla).

12. tábla: Iskolai kudarcok előfordulása az iskolás gyermekek között (%)

	országos	kistérség
Kisegítő, felzárkóztató osztályba járt	3,6	1,7
Magántanuló volt	1,3	1,5
Ismételt évet az általános iskolában	5,1	13,4
összes iskolás gyerek	100,0	100,0

A kistérség iskoláival az itt élő szülők valamivel elégedetlenebbek, mint az ország más részein, igaz a domináns vélemények azért összességében inkább pozitívak. A problémát elsősorban az iskolákban egyre inkább elharapódzó erőszak jelenti. A gyerekközösségben az agresszivitás előfordulása jóval több szülő szerint okoz nehézségeket, mint azt az országos adatfelvételben tapasztaltuk (13. tábla).

A pedagógusokkal elégedetlen szülők aránya is magasabb az országosan tapasztaltnál – azonban összességében ez az arány azért elég csekély.

A gyerekesély program más kistérségeihez képest nem jellemző az itt élőkre a szegregáló attitűd: a megkérdezetteknek csak 15%-a ellenzi, hogy a roma és nem roma diákok egy iskolába járjanak (országosan az intoleráns szülők aránya – 11%), igaz ebben szerepet játszhat az is, hogy a roma közösség nagysága ebben a kistérségben nem igazán számottevő.

Összességében a szegregáció, az iskolai kudarcok a kistérség iskoláiban és a gyermekközösségben az országos átlag szintjén jelentkeznek, s ugyancsak átlagos szinten mozog a szülők és az iskola kapcsolatát mérő minőségi változók értékelése is.

13. tábla: Az iskolával kapcsolatos negatív szülői vélemények előfordulása (%)

	országos	kistérség
nem jók a pedagógusok	7,4	12,6
nem számíthatnak a pedagógus tanácsaira	4,3	4,3
sok az erőszakos, verekedő gyerek	21,6	33,8
drog, alkoholizmus a gyerekek között	7,2	8,7
nem jó, ha a cigány és nem cigány gyerekek egy osztályba járnak	11,2	15,6

A szülőknek az iskolákkal illetve a gyermekeikkel kapcsolatos elvárásai igen komolyak, hiszen sokan azt várják/szeretnék, hogy gyermekük az oktatási rendszerben minél tovább haladjon: legalább minden második gyermek jusson el az érettségiig, kb. 40%-nyian pedig a diplomáig – ez utóbbi adat valamivel elmarad az országosan mért értéktől (14. tábla).

14. tábla: Mit gondol, gyermeke milyen iskolai végzettséghez juthat majd? (%)

	országos	kistérség
legfeljebb 8 osztály	1,7	1,2
szakiskola	14,1	16,9
szakközépiskola	21,1	26,8
gimnázium	12,5	16,1
felsőfok	50,6	39,0
összesen	100,0	100,0

7. A gyermekek szükségleteinek kielégítettsége

Az anyagi helyzet csak általánosságban határozza meg, hogy a család mennyire képes a gyermekek számára fontos szükségletek biztosítására. A szülők háztartási gazdálkodáson belüli preferenciái azonban – a források szűkössége mellett – bizonyos szükségletek kielégítését fontosabbnak, másokat halaszthatónak vagy kevésbé fontosnak ítélik meg (15. tábla).

15. tábla: Kielégítetlen gyermek-szükségletek aránya a kistérségben (%)

Biológiai alapszükségletek (táplálkozás, ruházat)

Hétfégen napi három étkezés	0,0
Meleg téli felsőruha	0,3
Ünneplő ruha	1,5
Hétköznapi napi három étkezés	2,4
Két pár megfelelő cipő	3,4

Szocializációs alapszükségletek

Külön fekhely	2,4
Életkoruknak megfelelő könyv	4,6
Beltéri játékok	5,3
Kültéri játékok	6,8
Megfelelő hely tanulásra	17,6

Minőségi táplálkozás és iskoláztatás

Különleges események megünneplése	5,1
Kétnaponta egyszer hús	7,4
Naponta friss zöldség/gyümölcs	9,2
Minden, az iskola által elvárt felszerelés	18,3
Íróasztal	19,6

Társas kapcsolatok

Fizetős iskolai kirándulásokon való részvétel	28,7
Baráti körük rendszeres meghívása	36,1
Rendszeres sportolási lehetőség	41,3

„Luxus” szükségletek

Szótár	32,2
Zsebpénz	51,0
Évente legalább egy hét üdülés	64,0
Fizetett különóra	66,1

A gyermekek biológiai alapszükségeit (táplálkozás, ruházkodás) a családok 97-100%-a képes biztosítani, ennek színvonala azonban – szűkös források mellett – meglehetősen alacsony szintű is lehet.

A gyermekek táplálkozásának biztosítása (amelyben a kedvezményes illetve ingyenes óvodai, iskolai étkezés szerepe igen lényeges) elsősorban a hús-, zöldség- és gyümölcsfogyasztás esetében okoz nagyobb nehézséget a családoknak (a gyerekek 7-9%-ánál hiányzik ez).

A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges kulturális szükségleteket is – valamilyen szinten – biztosítani tudják a családok. Játékot, könyveket „csak” a családok 5-7%-a nem képes biztosítani gyermekei számára. Az iskolai sikerességhez szükséges tényezők biztosítása már problematikusabb, ezek nem minden esetben állnak a gyerekek rendelkezésére, pl. külön hely a tanulásra.

A társadalmi szocializáció szempontjából fontos szükségletek kielégítése jóval hátrébb sorolódik a szükséglet kielégítés rangsorában: az iskolai kirándulások, sportolási lehetőségek elérhetősége a gyerekek 30-40%-ának nem biztosított, a különóra és a nyaralás pedig már luxus szükségletnek számít, ezt a családok többsége (60-70%-a) nem képes gyermekei számára biztosítani.

Mellékletek

1.sz. melléklet: Az adatfelvétel kérdőívei

--	--	--	--	--

HÁZTARTÁS sorszáma

--	--

válaszó
személy
sorszáma

EBBEN A HÁZTARTÁSBAN HÁNY DARAB GYERMEKKÉRDŐÍV KÉSZÜLT EL?

--

Családok

Háztartás kérdőív

2011.

A válaszadás önkéntes!

Település neve:

--	--

Kijelentem, hogy az általam kezelt és felvett adatokat bizalmasan kezelem, azokat csak a kutatásban illetékes személynek adom át.

Kérdező aláírása:

Kérdés kezdete:

2011. hónap nap óra perctől

Összesen Önnel együtt hányan élnek Önök a családban (egy háztartásban)?

..... fő

1. Kérem sorolja fel a háztartás tagjait! Kezdjük Önnel a sort!

<p>CSALÁDI ÁLLAPOT KÓDJAI: NŐTLEN/HAJADON 01 – nőtlen, hajadon, nincs élettársa 02 – nőtlen, hajadon, élettárssal él HÁZAS 03 – házassal, házastárssal él 04 – házassal, élettárssal él 05 – házassal, de külön élnek, nincs élettársa ELVÁLT 06 – elvált, nincs élettársa 07 – elvált, élettárssal él ÖZVEGY 08 – özvegy, nincs élettársa 09 – özvegy, élettárssal él 99 – NT</p>	<p>LEGMAGASABB BEFEJEZETT ISKOLAI VÉGZETTSÉG KÓDJAI: 0 - általános iskolás korú, vagy még nem iskolás korú 1 - kevesebb, mint 8 általános 2 - 8 általános 3 - szakmunkásképző; szakképzés 4 - érettségi 5 - diploma 9 - NT</p>	<p>DOLGOZIK-E/DOLGOZOTT-E KÓDJAI: HA NYUGDÍJ MELLETT DOLGOZIK, DOLGOZÓNAK JELÖLD! A FŐMUNKÁJÁRA VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON! FŐMUNKA: AMIT A KÉRDEZETT ANNAK TEKINT. HA BIZONYTALAN: AHOL A LEGTÖBB IDŐT TÖLTI 00 – még nem iskolás korú 01 – alkalmazott 02 – vállalkozó, önálló, saját vállalkozásában alkalmazott 03 – alkalmi munkát végez 04 – közmunkás 05 – munkanélküli (segélyezett) 06 – munkanélküli ellátás nélkül 07 – nyugdíjas (öregségi, özvegyi, stb) 08 – rokkantnyugdíjas 09 – fogyatékkal élő, tartósan beteg, nem dolgozik 10 – gyermekgondozási szabadságon, gyeden, gyesen, gyeten van („főállású anya” is) 11 – háztartásbeli, családját látja el 12 – tanuló, továbbképzésen, átképzésen vesz részt 13 – ápolási díjon van 14 – egyéb okból nem dolgozik 99 – NT</p>
---	--	---

Sor-száma	Keresztneve	Neme		Születési éve NÉGY SZÁM-JEGGYEL!	Családi állapota KÓD	Iskolai végzettsége KÓD	Jelenleg dolgozik-e? KÓD	Dolgozott-e az elmúlt évben? KÓD
		férfi	nő					
1.		1	2	19				
2.		1	2					
3.		1	2					
4.		1	2					
5.		1	2					
6.		1	2					
7.		1	2					
8.		1	2					
9.		1	2					

HÁZTARTÁS TÁBLA FOLYTATÁSA

JÁR-E KÓDJAI:	A HÁZTARTÁSFŐ KIVÁLASZTÁSA:	CSALÁDI ÁLLÁS KÓDJAI:
00 – nem jár 01 – bölcsőde 02 – óvoda 03 – általános iskola 04 – szakmunkásképző 05 – szakközépiskola 06 – gimnázium 07 – technikum 08 – főiskola 09 – egyetem 10 – egyéb 99 – NEM TUDJA	<p>A háztartásfő a legidősebb 18-62 év közötti (1993-1949 között született) férfi.</p> <p>Ha ilyen tagja nincs a háztartásnak:</p> <p>a legidősebb 18-62 év közötti (1993-1949 között született) nő</p> <p>Ha ilyen tagja sincs a háztartásnak:</p> <p>a legidősebb 62 év feletti (1949 előtt született) férfi</p> <p>Ha ilyen tagja sincs a háztartásnak:</p> <p>a legidősebb 62 év feletti (1949 előtt született) nő</p>	01 – háztartásfő 02 – házastársa 03 – élettársa 04 – gyermeke 05 – szülője 06 – anyósa-apósa 07 – unokája 08 – nagyszülője 09 – testvére 10 – menyé – veje 11 – egyéb rokona 12 – nem rokona

Sor- száma	HA DOLGOZIK: Mi a <u>jelenlegi</u> foglalkozása? HA NEM DOLGOZIK: Mi volt a <u>legutolsó</u> foglalkozása? FEOR ÍRD LE! SOSEM DOLGOZOTT = 88	Jár-e valamilyen iskolai rendszerű, végzettséget adó képzésre (nem tanfolyam)? Jár-e bölcsődébe, vagy óvodába? KÓD	Háztartásfőhöz viszonyított családi állása KÓD
1.	<input type="text"/>		
2.	<input type="text"/>		
3.	<input type="text"/>		
4.	<input type="text"/>		
5.	<input type="text"/>		
6.	<input type="text"/>		
7.	<input type="text"/>		
8.	<input type="text"/>		
9.	<input type="text"/>		

2. Kérem becsülje meg: mennyi a háztartás jelenlegi havi nettó jövedelme?

..... Ft/hó

2.a. (ha nem tudja, ill. nincs válasz)

És azt megmondaná-e, hogy a következő kategóriák közül, melyikbe tartozik?

1 – 50 ezer Ft, vagy kevesebb	2 – 51 - 100 ezer Ft
3 – 101 - 150 ezer Ft	4 – 151 - 200 ezer Ft
5 – 201 - 250 ezer Ft	6 – 251 - 300 ezer Ft
7 – 300 ezer Ft felett	9 – NT

3. Most különböző jövedelemforrásokat sorolunk fel. Kérem, válassza ki közülük azokat, amelyekből az elmúlt hónapban a család tagjainak jövedelme származott. Hány forint jövedelmük származott ebből?

	Hány forint jövedelmük származott ebből?	NT
a. főállásból származó rendszeres munkabér, fizetés	Ft	99
b. mellékfoglalkozásból, másodállásból származó jövedelem	Ft	99
c. vállalkozásból, üzleti tevékenységből származó jövedelem	Ft	99
d. alkalmi munkából származó jövedelem	Ft	99
e. közfoglalkoztatásból származó jövedelem	Ft	99
f. mezőgazdasági termelésből származó jövedelem	Ft	99
g. egyéb munkából származó jövedelem, éspedig	Ft	99
h. nyugdíj (bármilyen, árvaellátás is)	Ft	99
i. GYES, GYED, GYET	Ft	99
j. ápolási díj	Ft	99
k. családi pótlék	Ft	99
l. álláskeresési (munkanélküli) járadék	Ft	99
m. táppénz	Ft	99
n. bármilyen segély	Ft	99
o. családtól kapott anyagi támogatás	Ft	99
p. tartásdíj	Ft	99
q. bármilyen más segítő szervezettől, egyéntől kapott anyagi támogatás	Ft	99
r. egyéb, nem munkából származó jövedelem, éspedig	Ft	99

4. Van Önöknek...	HA NINCS: Mi ennek az oka				
	van	nincs	nem engedhetik meg maguknak	egyéb okból nincs	NT
a. automata mosógépük?	1	0	2	3	9
b. színes televíziójuk?	1	0	2	3	9
c. vezetékes telefonjuk?	1	0	2	3	9
d. mobiltelefonjuk?	1	0	2	3	9
e. személyautójuk?	1	0	2	3	9

5. Előfordult-e az elmúlt 1 évben, hogy nem jutott elég pénzük...

	Nem jutott	Jutott	Nem költenek ilyesmire	NT
a. ennivalóra	1	2	0	9
b. rezsire	1	2	0	9
c. a lakás megfelelő fűtésére	1	2	0	9
d. gyógyszerek kiváltására	1	2	0	9
e. orvosi ellátásra	1	2	0	9
f. gyermekek iskolai, óvodai költségeire	1	2	0	9
g. szükséges közlekedésre	1	2	0	9
h. társasággal, családdal való együttlétre, szórakozásra	1	2	0	9

6. Megengedhetik-e maguknak, hogy évente legalább egy hétre elmenjenek nyaralni, amiért fizetniük kell?

- 1 – megengedhetik maguknak
- 2 – megengedhetik maguknak, de nem teszik
- 3 – nem engedhetik meg maguknak?
- 9 – NT

7. Előfordult-e az elmúlt 12 hónapban, hogy hónap végére elfogyott a pénzük?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 9 – NT

8. Van Önöknek megtakarított pénzük?

- 1 – van
- 2 – nincs
- 9 – NT

(Ha van) Mit gondol, ha nem lenne semmilyen bevételük, hány hónapra lenne ez elég a megélhetésükhöz?

..... hónapra

9. Hogy érzi, Önök anyagilag...

- 1 – gondok nélkül élnek,
- 2 – beosztással jól kijönnek,
- 3 – éppen hogy kijönnek a havi jövedelmükből,
- 4 – hónapról-hónapra anyagi gondjaik vannak, vagy
- 5 – nélkülözések között élnek?
- 9 – NT

10. Mostanában sokat beszélnek nálunk a szegénységről. Ön mit mondana: jelenleg Önök...

- 1 – teljes mértékben szegények,
- 2 – bizonyos értelemben szegények, vagy
- 3 – nem szegények?

9 – NT

11. És 3 évvel ezelőtt Önök...

- 1 – teljes mértékben szegények,
- 2 – bizonyos értelemben szegények voltak, vagy
- 3 – nem voltak szegények?

9 – NT

12. Mit gondol, hogyan fog alakulni a helyzetük a következő évben?

- 1 – javulni fog,
 - 2 – nem változik, vagy
 - 3 – romlani fog?
- 9 – NT

13. Most egy kicsit részletesebben szeretném kérdezni a szociális támogatásokról. Felolvasok néhányat és arra kérem, hogy mondja meg mindegyikről, hogy hallott-e már róla.
 HA IGEN: Az elmúlt 12 hónapban kérték-e, igényelték-e ezt a támogatási formát?
 HA IGEN: És megkapták-e ezt a támogatást?

	igényelték-e az elmúlt 12 hónapban?		Megkapták-e ezt a támogatást?	
	igen	nem	igen	nem
a. munkanélküli (álláskeresési) járadék	1	2	1	2
b. rendszeres szociális segély	1	2	1	2
c. bérpótló juttatás, (korábban rendelkezésre állási támogatás)	1	2	1	2
d. időskorúak járadéka	1	2	1	2
e. rendszeres gyermekvédelmi támogatás	1	2	1	2
f. ápolási díj	1	2	1	2
g. fogyatékosági támogatás	1	2	1	2
h. lakásfenntartási támogatás	1	2	1	2
i. gáz ártámogatás	1	2	1	2
j. rendkívüli segély	1	2	1	2
k. más rendszeres segély:	1	2	1	2

Részesült-e az elmúlt 12 hónapban valaki a családtagok közül a következő természetbeni ellátásokból vagy személyes szolgáltatásokból?

	Igen	Nem	NT
a. közgyógyellátás	1	2	9
b. szociális étkeztetés	1	2	9
c. családsegítés, gondozás családsegítőtől vagy gyermekjóléti szolgálatától	1	2	9
d. élelmiszer, tüzelő juttatás	1	2	9
e. fogyatékosokat támogató szolgálat, fogyatékosok nappali intézménye	1	2	9
f. adósságkezelési szolgáltatás	1	2	9
g. tankönyv, gyermekintézmény térítési díja	1	2	9

14. Milyen jogcímen laknak ebben a lakásban?

- 1 – tulajdonos (ill. rokona)
- 2 – bérlik a lakást az önkormányzattól
- 3 – magánszemélytől bérlik a lakást
- 8 – egyéb (szíveségi lakó szolgálati lakásban lakó stb.)
- 9 – NT

15. Mekkora az Önök lakásának alapterülete? m²

16. A lakásban

a. Hány szoba van?	Db
b. Van-e konyha van?	1- igen 2-nem
c. Van-e fürdőszoba?	1- igen 2-nem
d. Van-e WC?	1- igen 2-nem

17. Milyen a lakás, ház vízellátása?

0 – nincs vezetékes víz 17.a. Milyen messziről hordják a vizet? Hány méterről?

..... méterről 99 – NT

- 1 – hálózati vízvezetékes
- 2 – házi vízvezetékéből
- 9 – NT

18. Jellemző-e az alábbi problémák bármelyike a lakásra, amelyben laknak?

	Igen	Nem	NT
a. Beázik a tető	1	2	9
b. Nedves a padlózat, a falak	1	2	9
c. Korhad az ablakkeret, a padlózat	1	2	9
d. Nincs elég fény, a lakás túl sötét	1	2	9
e. Zajosak a szomszédok vagy nagy zaj szűrődik be az utcáról	1	2	9
f. Bűnözés, erőszak, vandalizmus a környéken	1	2	9

19. Mennyi a villanszámla **egy átlagos hónapban**? (ami nincs – 0)

- villany Ft /hó
- víz és csatorna (figyelem, kéthavonta szokták számlázni) Ft /hó
- gáz (palackos is) Ft /hó
- a lakáshitel-törlesztés /vagy bérleti díj /vagy közös költség Ft /hó
- fűtés (ha fűtési szezonra tudja, akkor egy óra kell átszámítani) Ft /hó
- személyszállítási díj Ft /hó
- egyéb ((pl. telefon, tv, lakásbiztosítás stb.) Ft /hó

20. Sokan vannak ma Magyarországon, akiknek valamilyen tartozásuk, kifizetési hátralékuk van. A következők közül van-e Önöknek valamilyen kifizetési hátralékuk vagy adósságuk?

	van hátralékuk	Nincs hátralékuk	Nincs ilyen költségük	NT
a. lakbér, albérleti díj, közös költség elmaradásuk	1	2	0	9
b. lakáshitel, áruhitel esetében törlesztőrészlet elmaradásuk	1	2	0	9
c. gázzsámla elmaradásuk	1	2	0	9
d. áram(villany)számla elmaradásuk	1	2	0	9
e. víz-, csatornaszámla elmaradásuk	1	2	0	9
f. egyéb rezsiköltség (pl. telefon, tv, lakásbiztosítás,) elmaradásuk	1	2	0	9
g. bolti tartozásuk	1	2	0	9
h. tartozás családnak / barátoknak / ismerősnek	1	2	0	9
i. egyéb, éspedig	1	2	0	9

21. Kérem, próbálja összeszámolni, hogy mindent egybevetve, hány forint kifizetési elmaradásuk, tartozásuk van?

..... Ft 9 – NT

22. Előfordult-e az utolsó 3 évben, hogy kikapcsolták Önöknél...
 HA IGEN: És most mi a helyzet: ki van kapcsolva ...

				HA IGEN: És most mi a helyzet: jelenleg ki van kapcsolva?		
	igen	nem	nincs bevezetve	igen	nem	
a. A villanyáramot?	1	2	0	1	2	
b. A vizet?	1	2	0	1	2	
c. a gázt	1	2	0	1	2	

23. Fenyeg-e annak veszélye, hogy elvesztik a jelenlegi lakásukat?

1 – igen 2 – nem 9 – NT

(Ha igen) Miért fenyegeti Önöket az, hogy elveszítik lakásukat?

.....

24 – 25. HA TULAJDONOSOK

24. Mennyit ér ez a lakás / ház?

..... Ft-ot

9 – NT

25. Mennyiért tudnák eladni ezt a lakást?

..... Ft-ért

9 – NT

26. Hallott-e arról, hogy a gyerek 50 óra igazolatlan iskolai hiányzása után a családi pótlékot természetben fizetik a családnak?

HA IGEN: Egyetért ezzel?

HA IGEN: Érintette-e ez az Önök családját?

	igen		nem		HA IGEN: Egyetért ezzel?		HA IGEN: Érintette-e ez az Önök családját?	
	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem
50 óra igazolatlan iskolai hiányzása után a családi pótlékot természetben fizetik	1	2	1	2	1	2	1	2
segélyt, közmunkát csak az kaphat, akinek rendezett az udvara, lakása	1	2	1	2	1	2	1	2
a család a gyermekek után adókedvezményt kap	1	2	1	2	1	2	1	2
a tankötelezettség életkorát 16 évre csökkentik	1	2	1	2	1	2	1	2
a rokkant nyugdíjasok jogosultságát felülvizsgálják	1	2	1	2	1	2	1	2

27. Van-e a családban olyan személy aki romának/cigánynak vallja magát?

1 – van

2 – nincs

9 – NT

28. Származott-e ebből valamilyen hátrányuk?

1 – igen

28.a. Milyen hátrányuk származott ebből?

.....

99 – NT

2 – nem

9 – NT

KÖSZÖNJÜK, HOGY VÁLASZAIVAL SEGÍTETTE MUNKÁNKAT!

A KÉRDEZÉS VÉGE: óra perc

--	--	--	--	--

HÁZTARTÁS sorszáma

--	--

Gyermek sorszáma
a háztartástáblából

Családok

Gyermek kérdőív

2011.

A válaszadás önkéntes!

Település neve:

--	--

Kijelentem, hogy az általam kezelt és felvett adatokat bizalmasan kezelem, azokat csak a kutatásban illetékes személynek adom át.

Kérdező aláírása:

0-2 ÉVES GYERMEK (NEM ÓVODÁS) —————> 24 - RE

1 - 5. 3-17 ÉVES GYEREKEKRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

29. Hány éves korától jár(t) ez a gyermek óvodába?

..... éves korától

0 – nem járt óvodába —————> 6 - RA

30. Hány éves koráig jár(t) ez a gyermek óvodába?

..... éves koráig

9 – jelenleg is óvodás

31. Felvették-e akkor az óvodába, amikor kérte?

1 – igen 2 – nem 0 – nem kérte 9 – NT

32. Ön elégedett(volt)-az óvodával?

	Igen	Nem	NT
s. Jók-e a pedagógusok?	1	2	9
t. Megfelelő-e a gyerekközösség?	1	2	9
u. Megfelelően fejlődik-e ott a gyerek?	1	2	9

33. Részesül(t)-e a gyermek valamilyen külön fejlesztésben?

1 – igen, és pedig.....

2 – nem

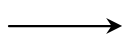
9 – NT

6 - 18. 5-17 ÉVES GYEREKEKRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

34. Hány éves korában kezdte el az általános iskolát?

..... éves korában

0 – még nem iskolás

18 - RA

35. HA 7 ÉVESEN VAGY KÉSŐBB!

Mi volt ennek az oka?

1 – év-vesztes

2 – szülő kérése

3 – iskolaéretlen volt

4 – beteg volt

5 – egyéb ok, éspedig

9 – NT

TÖBB VÁLASZ LEHET!

36. Hányadik osztályba jár?

..... osztályba

9 – NT

37. Milyen tantervű osztályba jár?

1 – normál osztály/csoport

2 – gyógypedagógiai osztály/csoport

3 – tagozatos osztály/csoport, éspedig:

9 – NT

38. Jár-e jelenleg napközibe?

1 – igen

2 – nem

9 – NT

39. Étkezik-e az iskolában iskolai étkeztetés keretében....

	Igen	Nem	NT
i. iskolaévben	1	2	9
j. nyáron	1	2	9

Ha nyáron nem az iskolában étkezik, kapnak-e segítséget a gyermek étkeztetéséhez?

1 – igen:

2 – nem

9 – NT

40. HA ÉTKEZIK AZ ISKOLÁBAN

Az iskolai étkezéséért...

1 – a teljes összeget,

2 – az összeg egy részét, vagy

3 – semmit nem fizetnek?

9 – NT

41. Elégedett (volt)-e Ön az általános iskolával?

	Igen	Nem	NT
l. Jók-e a pedagógusok?	1	2	9
m. Megfelelő-e a gyerekközösség?	1	2	9
n. Megfelelően fejlődik-e ott a gyerek?	1	2	9

42. Valamilyen probléma miatt most vagy régebben járt-e kisegítő, felzárkóztató osztályba?

1 – igen 2 – nem 9 – NT

43. Volt-e magántanuló, eltanácsolták-e valamelyik iskolából?

1 – igen 2 – nem 9 – NT

44. Ismételt-e évet az általános iskolában?

1 – igen → 16.a. Hányszor??

..... alkalommal
9 – NT

2 – nem
9 – NT

45. Mennyi volt a gyermek utolsó tanulmányi átlageredménye (az általános iskolában)?

..... ;

46. Mennyire ért egyet az alábbi állításokkal? A gyermeke jelenlegi óvodájában, iskolájában...

	Nem ért egyet	Egyet is ért meg nem is	Egyetért	NT
h. a szülők számíthatnak a pedagógusok tanácsaira	1	2	3	9
i. sok az erőszakos, verekedő gyerek	1	2	3	9
j. előfordul drogprobléma, alkoholizmus a gyerekek között	1	2	3	9
k. jó, ha a cigány és nem cigány gyerekek egy osztályba járnak	1	2	3	9
l. problémát jelent, hogy a cigánygyerekek száma jobban nő, mint a többieké	1	2	3	9

19 - 23. 3 -17 ÉVES GYEREKEKRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

47. Ön fontosnak tartja-e, hogy a gyerek használjon számítógépet?

1 – igen 2 – nem 9 – NT

48. Szokott-e a gyermeke számítógépet használni?

1 – igen 2 – nem → 24 - RE ← 9 – NT

49. Hol szokott számítógépet használni?

- 1 – az iskolában
- 2 – teleházban, közösségi helyeken
- 3 – barátoknál, rokonoknál
- 4 – otthon
- 9 – NT X –

TÖBB VÁLASZ LEHET!

50. Szokott-e a gyermeke internetet használni?

1 – igen 2 – nem → 24 - RE ← 9 – NT

51. Hol szokott internetet használni?

- 1 – az iskolában
- 2 – teleházban, közösségi helyeken
- 3 – barátoknál, rokonoknál
- 4 – otthon
- 9 – NT

TÖBB VÁLASZ LEHET!

24. - 28. 0 -17 ÉVES GYEREKEKRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

52. Gyermek számára biztosítottak-e az alábbiak?

	Igen	Nem	NT
j. Hétköznap napi három étkezés (óvodai, iskolai étkezéssel együtt)?	1	2	9
k. Hétvégén napi három étkezés?	1	2	9
l. Kétnaponta egyszer hús, húskészítmény, hal fogyasztása	1	2	9
m. Naponta friss zöldség és gyümölcs fogyasztása	1	2	9
n. Két pár megfelelő cipő (beleértve 1 pár minden időben használható cipőt)	1	2	9
o. Ünneplő ruha	1	2	9
p. Meleg téli felsőruha	1	2	9
q. Külön fekhely	1	2	9
r. Életkoruknak megfelelő könyv	1	2	9
s. Kültéri játékok (kerékpár, görkorcsolya, roller stb.)	1	2	9
t. Beltéri játékok (készségfejlesztő játékok, építő kockák, társasjátékok, számítógépes játékok)	1	2	9
u. Különleges események megünneplése (születésnap, névnap, vallási ünnepek)	1	2	9
v. Baráti körök rendszeres meghívása közös játszásra és étkezésre	1	2	9
w. Fizetős iskolai kirándulásokon és programokon való részvétel	1	2	9
x. Évente legalább egy hét üdülés, nyaralás	1	2	9
y. Megfelelő hely tanulásra, házi feladat elkészítésére	1	2	9
z. Íróasztal	1	2	9
aa. Minden, az iskola által elvárt felszerelés	1	2	9
bb. Szótár	1	2	9
cc. Rendszeres sportolási lehetőség (tanórán kívül)	1	2	9
dd. Fizetett különóra (nyelv, zene, fejlesztő foglalkozás, sport, stb.)	1	2	9
ee. Zsebpénz	1	2	9

53. Előfordult-e olyan probléma a gyerekekkel, amikor szükség lett volna valamilyen szakember segítségére?

1 – igen 2 – nem → ← 9 – NT

54. Felkeresett valamilyen szakembert?

1 – igen 2 – nem → ← 9 – NT

55. Milyen szakembert keresett fel?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

01 – védőnő	08 – iskola igazgatója
14 – orvos	09 – gyerek óvónője, pedagógusa
02 – gyerekorvos	10 – gyámhivatal, szociális iroda munkatársa
03 – gyermekjóléti szolgálat családgondozója	11 – lelkész, pap
04 – családsegítő szolgálat munkatársa	12 – valamilyen civil szervezet, alapítvány, egyesület
05 – pszichológus	13 – egyéb, éspedig:
06 – gyógypedagógus (pl. nevelési tanácsadóból, fejlesztő központtól)	
07 – logopédus	

Elégedett volt a segítségnyújtással?

.....
.....

56. Talán korai még erről beszélni, mégis mit gondol, gyermeke milyen iskolai végzettséghez juthat majd?

- 1 – legfeljebb 8 osztály
 - 2 – szakiskola
 - 3 – szakközépiskola
 - 4 – gimnázium
 - 5 – felsőfok

- 9 – NT

KÖSZÖNJÜK, HOGY VÁLASZAIVAL SEGÍTETTE MUNKÁNKAT!

2. sz. melléklet. A legfontosabb adatok összehasonlító alapsorai

	országos	bátony- terenyi	bakta- lórántházi	sásdi	hevesi	kiste- leki
gyerek korcsoport (4 évenként 1-16 év)						
1-4 év	23,4	16,5	19,7	25,5	22,1	19,8
5-8 év	25,0	22,5	23,9	27,5	25,8	24,0
9-12 év	24,5	30,9	27,6	25,2	23,6	25,2
13-16 év	27,2	30,0	28,8	21,8	28,5	31,0
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
gyerek korcsoport						
0-2 év	14,4	9,5	9,3	13,1	11,6	9,6
3-5 év	15,5	13,2	17,0	19,3	15,0	15,6
6-9 év	23,0	21,2	21,2	23,9	22,2	21,9
10-13 év	21,8	29,5	26,9	21,8	22,7	25,7
14-17 év	25,3	26,6	25,6	21,9	28,6	27,1
összesen	100,0	100	100	100	100	100,0
roma gyerekek aránya korcsoportonként						
0-2 év	14,3	45,8	28,9	47,5	61,3	9,3
3-5 év	14,3	50,9	32,7	54,1	60,5	6,7
6-9 év	18,6	53,3	28,6	43,8	57,7	12,9
10-13 év	18,0	42,7	28,2	52,5	59,4	6,9
14-17 év	12,9	42,4	22,2	49,0	50,0	5,2
együtt	15,8	46,3	27,6	49,3	56,7	8,0
18 évnél idősebbek családi állapota						
Nőtlen, hajadon	13,4	18,1	18,4	15,8	18,8	14,9
Élettárssal él	14,0	20,0	10,1	18,1	20,6	15,9
Házass, házastárssal él	63,8	52,1	62,7	55,0	52,9	58,4
Elvált, külön élő	5,8	6,7	5,0	6,5	4,5	7,4
Özvegy, nincs élettársa	2,9	3,1	3,7	4,5	3,3	3,4
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a háztartás gyerekszám						
1 gyerekes	49,3	53,0	43,1	49,0	40,4	54
2 gyerekes	33,7	29,9	31,9	29,6	30,3	32,5
3 és több gyerekes	17,0	17,1	25,0	21,4	29,3	13,5
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

	országos	bátony- terenyi	bakta- lórántházi	sásdi	hevesi	kiste- leki
a háztartás lakóhelye						
Budapest	15,4					
Város	48,5	57,2	32,3	45,8	52,2	38,2
Község	36,1	42,8	67,7	54,2	47,8	61,8
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a háztartásfő iskolázottsága						
0-7 osztály	2,6	4,7	3,4	3,0	5,3	2,1
8 általános	12,6	30,7	29,8	31,9	37,2	17,3
szakma	37,8	44,2	47,4	49,6	39,4	51,5
érettségi	31,0	17,4	15,2	8,0	11,3	20,3
felsőfok	15,8	3,1	4,3	7,6	6,7	8,7
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
az aktív korúak (15-64 évesek)						
gazdasági aktivitása						
aktív	51,9	40,1	44,1	40,6	37,3	53,0
munkanélküli	10,1	20,1	10,7	13,3	17,5	10,1
gyes	12,2	12,1	11,7	16,0	12,3	8,2
nyugdíj	4,4	5,4	6,4	7,5	5,8	6,4
eltartott	21,4	22,3	27,1	22,6	27,2	22,3
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
munkanélküliségi ráta	16,3	33,4	19,5	24,7	31,9	16,0
foglalkoztatottsági ráta	51,9	40,1	44,1	40,6	37,3	53,0
foglalkoztatottak száma a háztartásban						
foglalkoztatott nélküli	17,9	38,2	31,6	31,2	36,4	15,3
1 foglalkoztatott	44,0	32,4	37,4	46,0	31,1	42,5
2 vagy több foglalkoztatott	38,1	29,4	30,4	22,8	32,5	43,2
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
egy háztartásra jutó átlagos havi bevétel						
az országos átlag százalékában						
munkajövedelem	100	72	78	76	70	78
transzfer jövedelem	100	106	110	127	120	96
összjövedelem	100	82	88	90	84	83

	országos	bátony- terenyi	bakta- lórántházi	sásdi	hevesi	kiste- leki
szegénységi ráta a gyermekes családokban						
medián 60%-a alatt (OECD1)	27,6	55,3	52,3	48,2	62,6	52,9
medián 60%-a alatt (OECD2)	20,8	49,7	45,0	41,0	58,1	40,7
szegénységi ráta a 0-17 évesek között						
medián 60%-a alatt (OECD1)	30,4	60,9	60,1	50,8	69,6	52,1
medián 60%-a alatt (OECD2)	21,9	54,2	51,9	42,9	64,4	44,8
szubjektív szegénység - jelenleg						
Teljes mértékben szegények	13,7	26,4	14,9	14,7	18,5	8,9
Bizonyos értelemben szegények	52,0	56,9	63,0	61,2	58,4	68,3
Nem szegények	34,3	16,7	22,1	24,1	23,1	22,8
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
szubjektív szegénység - 3 évvel ezelőtt						
Teljes mértékben szegények	6,7	13,6	4,9	11,1	10,6	4,5
Bizonyos értelemben szegények	37,9	45,1	47,3	46,4	49,0	47,5
Nem szegények	55,4	41,4	47,7	42,5	40,4	48,0
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
hogyan fog alakulni a helyzetük a következő évben?						
Javulni fog	17,4	19,5	19,8	29,2	19,0	10,1
Nem változik	43,4	24,2	26,2	36,1	19,0	29,2
Romlani fog	39,2	56,3	54,0	34,7	62,0	60,7
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kielégítetlen szükségletek nem jutott elég pénz...						
...ennivalóra	12,1	40,4	30,3	25,2	37,3	9,8
...rezsire	27,7	49,8	39,5	38,9	47,4	20,9
...fűtésre	n.a.	33,6	24,7	21,8	31,0	8,3
...gyógyszerek kiváltására	13,3	29,2	25,6	13,8	27,8	7,5
...orvosi kezelésre	7,6	16,1	15,5	6,5	20,0	4,1
...iskolai óvodai költségekre	8,0	15,1	14,5	6,8	16,4	5,3
...közlekedésre	10,9	21,1	18,2	11,5	29,2	9,7
...szórakozásra	26,8	54,8	34,3	33,3	46,2	33,5
hó végén pénzzavar	33,4	86,2	82,5	82,3	79,6	69,4
nem jut pénz nyaralásra	68,6	78,6	84,3	71,6	82,1	71,8
nincs megtakarított pénzüik	78,8	88,2	84,2	74,9	84,2	80,8

	országos	bátony- terenyei	bakta- lórántházi	sásdi	hevesi	kiste- leki
Elmaradásuk, hátralékuk van						
...lakbér, közös költségben	7,5	8,7	1,4	1,4	1,2	1,5
...gázzámlában	9,4	13,9	12,3	2,8	14,6	8,0
...villanyzámlában	14,7	27,8	24,3	26,0	28,7	10,8
...víz-, csatornázámlában	9,1	27,0	17,9	17,1	14,0	5,0
...egyéb rezsiköltségben	4,6	13,9	6,4	9,9	8,1	3,6
...lakáshitel, áruhitel törlesztésében	9,3	14,9	12,9	14,3	17,0	6,0
bolti tartozásuk van	4,8	11,9	6,0	8,7	4,1	2,5
tartozás családnak, ismerősnek	9,9	20,6	12,2	15,5	16,8	7,3
egyéb adósságuk van	0,7	7,7	3,2	10,1	5,5	3,6
Az elmúlt 3 évben kikapcsolták						
... a villanyt	4,9	13,6	10,4	8,7	17,8	7,9
... a vizet	2,2	7,4	4,2	4,6	9,7	0,0
... a gázt	1,7	4,8	5,0	2,0	9,7	2,3
Fenyeget-e annak veszélye, hogy elvesztik a jelenlegi lakásukat?						
Igen	6,6	22,9	15,9	14,9	15,2	8,6
Nem	93,4	77,1	84,1	85,1	84,8	91,4
A lakások jellemzői						
bérlakás	7,4	6,0	2,0	5,4	2,2	7,5
zsúfolt lakás (>2 fő/szoba)	12,3	19,4	18,2	17,1	21,7	9,0
nincs vezetékes víz	2,8	10,6	3,8	3,4	9,1	4,2
nincs WC	3,0	9,8	4,4	13,9	11,2	9,8
nincs fürdőszoba	3,2	9,1	4,0	7,3	10,1	5,8
szubstandard lakások aránya	11,7	17,1	8,2	16,6	16,2	11,2
Hány éves korától jár(t) a gyermek óvodába?						
3-17 évesek						
nem jár	2,4	3,0	4,5	7,5	5,8	1,6
2-3 éves	79,2	79,9	71,8	70,0	68,9	82,9
4 éves	12,9	12,9	17,9	16,1	14,5	12,0
5 éves	4,3	3,6	4,6	5,8	9,6	3,0
6-7 éves	1,2	0,6	1,2	0,5	1,2	0,6
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hány éves korában kezdte el az általános iskolát?						
6 évesen	42,7	38,6	37,6	41,2	37,1	42,5
7 évesen	56,3	56,6	58,5	56,1	59,7	52,7
később	1,0	4,8	3,9	2,6	3,2	4,7
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

	országos	bátony- terenyi	bakta- lórántházi	sásdi	hevesi	kiste- leki
Késői iskolakezdés oka						
év-vesztes		74,9	62,6	71,0	66,7	69,3
szülő kérése		9,8	16,0	18,7	14,2	13,8
iskolaéretlen	6,4	7,8	9,8	5,7	9,6	12,4
beteg	2,2	3,1	3,7	0,7	2,8	2,1
egyéb		4,5	8,0	3,9	6,8	2,6
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Járt-e kisegítő, felzárkóztató osztályba?						
igen	3,6	3,6	6,4	4,7	7,3	1,7
nem	96,4	96,4	93,6	95,3	92,7	98,3
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Volt-e magántanuló, eltanácsolták-e valamelyik iskolából?						
igen	1,3	1,5	0,2	1,4	2,4	1,5
nem	98,7	98,5	99,8	98,6	97,6	98,5
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ismételt-e évet az általános iskolában?						
igen	5,1	13,5	8,3	10,1	13,2	13,4
nem	94,9	86,5	91,7	89,9	86,8	86,6
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Iskola - jók-e a pedagógusok?						
igen	92,6	83,2	84,3	88,1	88,7	87,4
nem	7,4	16,8	15,7	11,9	11,3	12,6
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
A szülők számíthatnak a pedagógusok tanácsaira						
nem ért egyet	4,3	9,5	9,6	8,0	8,0	4,3
is/is	18,2	13,2	11,5	12,9	10,5	18,8
egyetért	77,5	77,3	78,9	79,1	81,5	76,9
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sok az erőszakos, verekedő gyerek						
nem ért egyet	48,6	30,8	30,3	32,0	40,3	40,0
is/is	29,8	8,4	18,2	11,6	10,3	26,2
egyetért	21,6	60,8	51,5	56,4	49,4	33,8
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Drogprobléma, alkoholizmus a gyerekek között						
nem ért egyet	82,8	60,2	80,9	60,5	88,4	82,0
is/is	10,0	4,4	5,4	5,8	1,8	9,2
egyetért	7,2	35,5	13,6	33,7	9,7	8,7
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

	országos	bátony- terenyei	bakta- lórántházi	sásdi	hevesi	kiste- leki	
Jó, ha a cigány és nem cigány gyerekek egy osztályba járnak							
nem ért egyet	11,2	12,3	22,2	8,2	23,3	15,6	
is/is	19,3	17,9	21,4	15,6	14,3	27,3	
egyetért	69,5	69,8	56,4	76,2	62,3	57,1	
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Mit gondol, gyermeke milyen iskolai végzettséghez juthat majd?							
legfeljebb 8 osztály	1,7	3,1	5,1	3,1	3,0	7,7	1,2
szakiskola	14,1	14,7	19,7	14,7	13,8	18,1	16,9
szakközépiskola	21,1	21,2	26,1	21,2	23,3	26,4	26,8
gimnázium	12,5	16,5	11,8	16,5	15,3	7,7	16,1
felsőfok	50,6	44,6	37,3	44,6	44,6	40,2	39,0
összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nem biztosított a gyermeknek:							
Hétköznap napi három étkezés	0,6	1,8	1,2	0,0	3,0	2,4	
Hétfvégén napi három étkezés	1,7	2,3	1,1	0,3	3,3	0,0	
Kétnaponta egyszer hús	13,3	9,2	8,1	5,7	6,5	7,4	
Naponta zöldség/gyümölcs	13,7	18,5	14,2	9,3	16,0	9,2	
Két pár megfelelő cipő	4,9	14,7	4,1	3,7	12,9	3,4	
Ünneplő ruha	4,8	5,7	1,2	2,2	6,7	1,5	
Meleg téli felsőruha	1,0	4,3	1,5	2,2	3,8	0,3	
Külön fekhely	2,7	13,0	7,6	4,5	10,6	2,4	
Életkoruknak megfelelő könyv	5,9	14,0	7,6	8,8	19,7	4,6	
Kültéri játékok	11,2	13,0	6,7	10,4	17,4	6,8	
Beltéri játékok	7,2	10,3	6,7	4,9	11,7	5,3	
Különleges események	6,7	11,9	10,4	3,3	13,3	5,1	
Baráti körük meghívása	30,4	34,9	32,7	33,2	38,4	36,1	
Fizetős iskolai kirándulások	28,4	33,7	26,1	29,0	30,4	28,7	
Évente egy hét üdülés	55,8	72,0	72,9	58,0	69,6	64,0	
Megfelelő hely tanulásra	13,3	11,8	7,4	18,0	12,1	17,6	
Íróasztal	n.a.	23,4	16,7	26,6	27,7	19,6	
Iskola által elvárt felszerelés	10,7	11,7	8,4	20,3	11,5	18,3	
Szótár	n.a.	30,1	28,7	32,3	40,8	32,2	
Sportolási lehetőség	39,1	28,6	26,6	36,0	46,1	41,3	
Fizetett különóra	65,9	79,6	82,5	75,0	77,1	66,1	
Zsebpénz	54,0	39,8	46,0	39,5	48,6	51,0	